

Avernakø - Øen hvor ørnen bor - På tur i ø-havet med journalist Johnni Balslev

Tekst og foto: Johnni Balslev

De fleste ankommer fra Fåborg til langstrakte Avernakø med færgen Fåborg III. De direkte ture tager 25 min, mens ruten over Lyø tager 75 min. Du kan også komme hertil med det gule lyn Sea Hawk. Den sejler på tværs af øerne i sommerferien.

Havnen har som de andre øhavne fået gode toiletfaciliteter og øget kapaciteten til 55 bådpladser.

Når Avernakø er langstrakt som Drejø skyldes det også et naturligt drej mellem tidligere to øer: Avernak mod nordvest og Korshavn mod sydøst. De blev først for alvor hægtet sammen af en dæmning i 1937 som et arbejdsløshedsprojekt under den daværende finanskrisen. Drej blev til vej.

Ud over de gode faciliteter på havnen er der også en lys og venlig café med en lille udsigtsterrasse. Caféen er det første vink om den driftige Gitte "Ged". Hun har startet den lille café sammen med en cykeludlejning. Længere inde på øen driver Gitte Sørensen "Avernakø Landhotel og Geder". Men mere om det senere.

Vi har besluttet at køre hele øen igennem på den lange led. Det er lidt over 7 km. Med et areal på kun 6 kvkm er Avernakø til gengæld temlig smal.

6 Øens størrelse i kvkm (7 km lang). 110 Faste øboere. 25 Minutter fra Fåborg med Fåborg III. 1937

Avernakø skabes ved dæmningsforbindelse mellem Avernak og Korshavn.

Munke lægger navn til

Helt ude for enden ligger Kapelodden eller Revkrogen, som den også benævnes. Kapelodden var det sted man ankrede op lagde sig i læ for nordvestenvinden. Her blev der i middelalderen bygget et grundmuret kapel. De sidste rester af kapellet blev imidlertid skyllet væk af en ødelæggende stormflod i 1872. Den krævede 80 menneskeliv på Lolland og Falster, mens 450 skibe forulykkede.

Kapellet var oprindeligt drevet af munke, der sikkert har lagt navn til både Korshavn og Munke på Avernak. Avernak kommer egentlig af arnache, sammensat af ar = ørn, og nach = stedet. Altså stedet hvor ørnen bor.

Herude finder vi også det hus, der omtales som Mærsk-Møller-villaen med en lille privat havn.

Der er desuden en fin sandstrand, men vandet bliver hurtigt dybt.

Lige inden Kapelodden står der et stort WC-skilt i vejkanten. Det peger langt ind i et buskads. Jeg forsvinder ind ad en græssti for at tjekke. Jo, den er god nok. Der er skam et glimrende toilet herinde. Hvad jeg ikke umiddelbart kunne se var, at marken lidt før i virkeligheden var en natur-teltplads. Men på det tidspunkt var der altså ingen telte.

Vi kører tilbage mod Korshavn ad den fine vej omgivet af grønt på begge sider. Så er der en åbning, hvor et ko med store horn lunter hen imod os. Den drejer dog af og går ind under et skyggefuldt træ.

Korshavn er en lille bro med ialt 25 bådpladser. Bådene kan kun stikke op til 2 m. Den lave dybde giver plads til en lille fin, børnevenlig strand lige ved siden af havnen. Toiletfaciliteterne ligger ovenfor havnen i Korshavn Forsamlingshus.

Festival

Vi krydser over til Avernak ad den smalle dæmning. Inden den blev bygget havde flere mistet livet ved at krydse over drejet på stormfulde dage.

På den anden side drejer vi ned til højre mod Munke Strand. Det er her man i 2018 for anden gang afholder den lille all-inclusive musikfestival med god mad, fed musik og øl ad libitum. Der er kun 600 voksne deltagere, eller rettere barnlige sjæle på 25+, som de selv siger. Den blev fuldt booket på kun 45 timer.

Fruen får lige dyppet tærne i strandkanten.

Munke er ellers en lille samling gårde omkring en plads med Avernakø's ene af to majstænger.

Munkegården har en fin hvid bindingværksbygning, der idag huser en socialpædagogisk skole for børn og unge.

Overfor ligger Pedersminde Gårdbutik med lamme- og oksekød af egen avl. Der er også meget andet i deres butik. Se gerne avernako-lam.dk. Der er ialt 18 landbrug på Avernakø.

Made by Farmor

Længere henne ad vejen støder vi på den lille butik "Made by Farmor". Den må simpelthen tages i øjesyn.

- Jeg hedder Ester Longsted, kreativt rodehoved med mange jern i ilden, lyder det åbenhjertigt fra hende selv. Inden for er det sten, strand og lækkerier, der præger butikken. Altsammen kan betales via tillidsfuld betaling i en gammel sovseskål. Se mere på Esters livlige hjemmeside made-by-farmor.dk.

Avernakø Kirke lidt længere henne ad Hovedvejen ligner en rigtig gammel landsbykirke. Den er da også gammel, men havde slet ikke det udseende, da den var færdig i 1542. Den fik først sit nuværende udseende i 1876 efter en gennemgribende ombygning med tilføjelsen af et klokketårn. Først i 1913 overgår kirken fra Hvidkilde til Avernakø's eget menighedsråd.

Inde i kirken er det spændende at se tre kopier af gamle guld-offerskåle. De blev pløjet op af bonden Hans Lauritsen i 1685 sammen med tre andre. De fem af dem er nu på Nationalmuseet i København. Den sjette blev foræret væk til en franskmænd.

Offerskålene er ikke danske men stammer fra det østlige Mellemeuropa. De er fra ca 1.000 år før Kristi.

Krigen mærkes (3)

Ude på kirkegården ligger en allieret flyver begravet. Han er fra samme besætning som piloten på Drejø Kirkegård. De var ialt syv mands besætning i Lancaster LL963 på vej fra Elsham Wolds i England i et stort angreb på ubådsbaserner ved Kiel den 15. maj 1944.

Lancasteren med en last af miner bliver ramt af tyske 88 mm kanoner ved Lillebæltsbroen, sat i brand og flyver som en ildkugle ud fra Horne over Det sydfynske Øhav, hvor den styrtdykker i havet efter, at motorerne er revet af. Minerne eksploderer dog ikke. Fire besætningsmedlemmer blev fundet omkomne, de tre formodes at være tilbage i flyet.

RAF-sergent Ralph A. Tapp findes omkommet med redningsvest på og faldskærmen udløst nær Avernakø Hoved. Tapp begravnes på Avernakø Kirkegård. Efter krigen afholdes flere mindeceremonier, hvor også Tapps mor er til stede. Se evt. en henvisning til beretningen på øens hjemmeside avernak.dk.

Gitte "Ged"

Avernakø Landhotel er øens spisested mellem kirken og købmanden. Gitte har også udlejning af værelser på den tidligere skole. Maden indtages i et party-telt midt på pladsen foran de tre-længede bygninger. Som regel er der tale om mormor-mad med tilsatte lokale krydderurter.

Bagved bygningerne er en stor parklignende have med grupper af stole og borde, hvor man både kan sidde i fred eller rykke sammen. Her er en helt lille dyrepark med en flot lys alpaca, en slags lama, som hovedattraktion.

Cykeludlejning og to små butikker med kunsthåndværk og lokale produkter hører også med til billedet. Se mere på avernakoelandhotel.dk.

Avernakø Købmandshandel er velassorteret med Bake Off, grill og fadøl i højsæsonen. De laver også gerne smørrebrød på bestilling. Man kan sidde udenfor og kigge på det adstadige liv på hovedvejen. Det er øens købmandsforening, der ansætter forpagteren af butikken. Dennis og Pia Vestergaard overtog forpagtningen i slutningen af 2015. - Vi har et mellemstort udvalg, men et stort hjerte, som de beskriver sig selv.

Købmanden er en vigtig del af livet for de 110 beboere på Avernakø. Et liv der er meget anderledes end et liv i en hektisk storby. Journalisten Poul Fløe Svenningsen beskriver det glimrende i sine erindringer under "bymenneske på Avernakø" på avernak.dk.

Inden vi kører det sidste stykke ned til havnen smutter vi lige op ad Skallevej, hvor det nyrenoverede forsamlingshus ligger først for nr 3, et stykke før øens anden majstang.

Majstangen tages ned i maj, pyntes og sættes op igen til fejring af sommerens komme.

Forsamlingshuset kan lejes af alle til fester og møder. Avernakø bæres af en flot natur, gode strande og ildsjæle, der løfter indtrykket.

